

Erman ÖNCÜ¹
Özbay GÜVEN²

BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK ANA-BABA TUTUM ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Ana-babalarının çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumların olumlu olması, çocuklara spor yapma alışkanlığının kazandırılması ve spor kültürünün gelecek nesillere aktarımı açısından oldukça önemlidir. Bu bakımdan özellikle tutumları etkileyen etmenleri belirlemede gerekli olacağı düşüncesinden hareketle 'Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Katılımıyla İlgili Ana-Baba Tutum Ölçeği' geliştirilerek kullanıma hazır hale getirilmeye çalışılmıştır. Araştırmaya çocukları ilköğretim 6, 7 ve 8.sınıflarda okuyan 107'si anne ve 79'u baba olmak üzere toplam 186 ana-baba katılmıştır. Ölçeğin geçerliğini test etmek amacıyla yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizinde; ölçeğin 4 faktörlü olduğu tespit edilmiş ve madde sayısı da 21 olarak belirlenmiştir. Madde yük değerleri I.Faktör için 0.691-0.804; II.Faktör için 0.543-0.768; III.Faktör için 0.557-0.806 ve IV.Faktör için ise 0.586-0.801 arasındadır. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek için ise Cronbach Alpha güvenilirlik ve iki yarı test korelasyonu (Spearman Brown) katsayısına bakılmış ve bu değerler sırasıyla 0,90 ve 0,76 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak; ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla hazırlanan ölçeğin, yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucunda kullanılabilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi dersi, ana-baba, tutum, ölçek geliştirme.

THE DEVELOPMENT OF A PARENTS ATTITUDE SCALE TOWARDS PHYSICAL EDUCATION CLASS

ABSTRACT

The objective of this study was to develop a valid and reliable scaling tool to scale attitudes of parents towards participation of their children in physical education class. Positive attitudes of parents towards participation of their children in physical education class is of significant importance in providing children with the habit of doing sports and passing on the sports culture to new generations. Therefore, in consideration with the fact that it is particularly necessary to determine the factors affecting attitudes, a study was carried out to develop and make available "a Parents Attitude Scale concerning Participation of Their Children in Physical Education Class." 186 parents, namely 107 mothers and 79 fathers, whose children attend 6th, 7th and 8th grades, participated into the study. In the exploratory and confirmatory factor analysis in order to check validity of scale; it was determined that the scale is a 4-factor scale and the number of items was fixed to 21. Item load values are between 0.691-0.804 for Factor I, 0.543-0.768 for Factor II, 0.557-0.806 for Factor III and 0.586-0.801 for Factor IV. In order to test reliability of the scale, Cronbach Alpha reliability and two-halves test correlation (Spearman Brown) coefficients were checked and the said values were found as 0,90 and 0,76 respectively. As a conclusion; it was determined in the outcome of the study of validity and reliability that the scale prepared for scaling attitudes of parents towards participation of their children in physical education class is a practicable scaling tool.

Keywords: Physical education class, parents, attitudes, developing scale.

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Trabzon, Türkiye, eoncu@ktu.edu.tr

² Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ankara, Türkiye, ozbay@gazi.edu.tr

* Bu çalışma, Prof.Dr.Özbay Güven danışmanlığında Erman Öncü tarafından yapılan "Ana-Babaların Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Katılımına Yönelik Tutumları ve Beklentileri (Kabul Tarihi: 13.06.2007-Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü)" adlı doktora tez çalışmasının bir bölümünden özetlenerek hazırlanmış ve 11.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi (10-12 Kasım 2010, Antalya)'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Milletlerin geleceği, yetişmiş ve yetişmekte olan gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Uygarlık, bireye verilen önem ve bu önemle bağlantılı olarak ona verilen eğitime dayanır. Eğitimden beklenen fertlerin, gizli güçlerini ve yeteneklerini ortaya çıkararak onların en düzeyde geliştirilmesine yardım etmektir. Fertleri fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmek modern eğitimin temel ilkelerindedir. Modern anlayışa uygun olarak eğitimdeki amaçların gerçekleşmesi ancak ferdin, zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile mümkündür (Gökmen, 1988). Bu nedenle, beden eğitimi ve spor tüm dünyada önemsenmiş ve eğitim programlarında zorunlu olarak yer almıştır. Beden eğitimi ve sporun bir de toplumsal yönü vardır. Eğitimciler, bir ülkede düzenli spor yapan nüfusun çoğalmasını o ülkenin uygar olma durumunun bir göstergesi olarak da kabul etmektedirler (Varış, 1990).

Beden eğitimi; oyun, jimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, "bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitim" şeklinde tanımlanabilir (Larson, 1970). Tamer (1987) de beden eğitimi; genel olarak, hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmek, fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesi olarak tanımlamıştır. Gökmen (1988)'e göre beden eğitimi; ferdin fiziksel, psikomotor, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimine katkı amacına yönelik organize edilmiş bedensel etkinliklerin tümüdür. Alpman (1972) ise beden eğitimi, düzenli ve sistemli olarak gerçekleştirilen fiziksel aktiviteler olarak tanımlamıştır.

Çocukların beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımı, büyük ölçüde ana-babalarının konuya olan bakış açısıyla ilgilidir. Ailelerin bu konudaki yaklaşımı, çocuklarının bu aktivitelere katılıp katılmamaları noktasında neredeyse en belirleyici unsurdur. Bazı aileler, beden eğitimi ve sporun sosyalleşme süreci

üzerindeki olumlu etkisinin bilincinde olup çocuklarının bu aktivitelere katılımını desteklerken çoğu aile ise; çocuklarının bu faaliyetlere katılımına sıcak bakmamaktadır. Toplumumuzda genel bir kanı haline gelen sporun akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediği fikri ve sakatlanmalara neden olduğu düşüncesi, ailelerin olumsuz tavır sergilemesinde başlıca etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır (Güven ve Öncü, 2006). Bunun yanında genel eğitim seviyesi düşük olan bölgelerimizdeki insanlarımız da, dinin spora bakış açısını yanlış yorumlamaktadırlar. Örneğin; spor yapmak için ayrılan zaman israf olarak görülmekte, bayanların spor yapmaları hoş karşılanmamakta, kaybedenin kazananı ödüllendirmesi kumar olarak kabul edilmekte ve bir takımın taraftarı olmak olumsuz bir davranış olarak nitelendirilmektedir (Üzüm ve Mirzeoğlu, 2003).

Beden eğitimi ve sporu toplumlarının büyük bir kesimine yaygınlaştırmış ülkelere bakıldığında ise bu durum, farklı yönde işlemektedir. Öncelikle bu toplumlarda beden eğitimi ve spor, eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak görülmektedir. Okul-aile ilişkilerinin verimli bir şekilde işlediği bu ülkelerde, çeşitli çalışmalarla aileler bilinçlendirilerek bu yöndeki problemler çok büyük ölçüde azaltılmıştır. Sporda gelişmiş ülkelerde aileler, çok büyük oranda çocuklarının sportif etkinliklere katılımını olumlu yönde desteklemektedirler (Haris, 1999; Cohen, 2005).

Çocuk, doğumdan itibaren okul dönemine kadar öncelikle aile üyeleriyle ilişki içerisinde. Her şeyi onları taklit ederek öğrenir. Konuşma şekli, yemek yeme alışkanlığı, uyku düzeni, okuma isteğinden, müzik, sinema ve spora ilgi duymaya kadar tüm ihtiyaç ve ilgileri aile içerisinde taklit yoluyla şekillenir. Bu nedenle anne ve babasını kitap okurken gören çocuk kitap okumaya yatkın olacak, dişlerini fırçaladığını gördüğünde diş fırçalama alışkanlığını kazanacak,

spor yaptığını gördüğünde de aktif olarak spora katılacaktır (Öztürk, 1998).

Aileler tarafından spora pozitif değer biçme, nesiller arasında spora olan ilgiyi de arttıracaktır. Aileler spor yapıyor ya da geçmişte sporla ilgilenmişlerse çocuklar sporla daha fazla ilgilenebilir ve katılımında bulunabilirler. Yine ailelerin düzenli olarak televizyondan spor programlarını seyretmeleri, çocuklarının sporda başarılı olmalarını amaçlamaları, spora aktif katılım için çocuklarını cesaretlendirmeleri ve sporun aile içinde genel bir konu olması çocukların spora olan ilgilerini arttıracaktır (McPherson ve ark, 1986). Ailelerin spora karşı tutumlarının olumlu olması çocuğun spora katılımında, hatta sporun toplumun çoğunluğunca yapılmasında da olumlu bir etken olacaktır (Öztürk, 1998).

Tutum, psikolojik bir sürecin herhangi bir değer yargısıyla damgalanmış bir nesne veya duruma ilişkin olarak bireyin olumlu mu yoksa olumsuz mu duygusal tepki göstereceğini belirleyen oldukça sürekliliği olan bir hazır olma durumudur (Sherif, 1996). Tutumlar ve onların oluşması, değişmesi/değiştirilmesi, ölçülmesi genelde psikolojinin, özelde sosyal psikolojinin önemli konularından birini oluşturmaktadır (Erkuş, 2003). Hatta pek çok yazar sosyal psikolojiyi, tutumların bilimsel incelenmesi olarak tanımlar ve yaşamda her şeyin insanların tutumlarına bağlı olduğunu ileri sürerler. Tutum konusuna bu denli önem verilmesinin nedeni; bireyin çevresine uyumunu kolaylaştıran bir sistem oluşturmalarının yanı sıra, davranışlarını da yönlendirici bir güce sahip olmalarından kaynaklanmaktadır. Tutumların davranışların gerisindeki yönlendirici güçler olduğu bilinmektedir. Tutum dinamiğinin incelenmesi ile bir yandan; tutumların işleyiş biçimi belirlenebilecek ve davranışların ön kestirimleri olanağı doğacak, diğer yandan tutum değişimi sürecinin koşulları saptanacak ve insan davranışları, tutumları kontrol edilerek denetim altına alınabilecektir (İnceoğlu, 1993).

Ülkemizde sporun gelişerek dünya standartlarını yakalayabilmesi için toplumun büyük bir kesiminin özellikle de ana-babaların desteğine ihtiyaç vardır. Bu

nedenle beden eğitimi ve spor alanında çalışan bilim adamlarımızın ve yöneticilerimizin öncelikli olarak yapması gereken çalışmaların başında, sporu halkın tutumlarıyla bütünleştirmeye yönelik çalışmalar olmalıdır. Fakat bugüne kadar ülkemizde, bu amaca yönelik bilimsel çalışmalar çok az sayıda bulunmakla birlikte yeterince ilgiyi de görmemiştir (Üzüm ve Mirzeoğlu, 2003).

Yapılan çalışmalarda da görüldüğü üzere, kişilerin spor yapmaları ve spora başlamaları üzerinde kuvvetli etki gösteren faktörler; aile, birincil gruplar, referans grupları, meslek, gelir seviyesi, yaş, cinsiyet ve serbest zaman faaliyetlerine imkân verecek ortamın varlığı şeklinde sıralanabilir (Kut ve Koşar, 1998). Spor yapma ve spora başlama üzerinde ailenin etkisi, en önemli faktör olarak gösterilmesine rağmen ülkemizde yapılan çalışmalar daha çok meslek, gelir, yaş ve cinsiyet değişkenleri ile spor yapma alışkanlığı arasındaki ilişkiler üzerine yoğunlaşmıştır. Bu açıdan bakıldığında, ana-babaların çocuklarının beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımına yönelik tutumlarının tespit edilmesinin önemi de ortaya çıkmaktadır. Küntay (1991)'a göre aile, sosyal dünyayı ve spor dünyasını görmeyi sağlayan ilk birimdir. Ailenin sosyalizasyon üzerindeki ilk ve güçlü etkisi, çocuğun spora katılıp katılmayacağını ve katılıyorsa da nasıl spor yapacağını belirlemektedir (Küntay, 1991).

Literatür incelendiğinde, ana-babaların çocuklarının beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımına yönelik tutumları, görüşleri, düşünceleri, problemleri, beklentileri ve rolleri konularında yurt dışında birçok araştırma (Stewart ve Gren, 1987; Brustad, 1993; Hoyle ve Leff, 1997; Hendley, 2004; Haris, 1999; Boxter-Jones ve Maffuli, 2003; Sheehy, 2006) yapıldığı görülmüştür. Ancak ülkemizde, "aile-çocuk-spor" üçgeniyle direkt bağlantılı olarak yapılan çalışmalar (Hergüner, 1991; Kılıçgil, 2003; Güven ve Öncü, 2006; Özsandıkçı, 2010;) oldukça

sınırlıdır. Diğer taraftan gerek yurtdışında (Cheffers ve ark., 1976; Martens, 1979; Sherrill ve Toulmin, 1977; Demura, 1991) gerekse yurtiçinde (Pehlivan, 1998; Demirhan ve Altay, 2001; Özer ve Aktop, 2003; Güllü ve Güçlü, 2009) beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışmalarının ilk ve ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapıldığı görülmektedir. Öncü ve Cihan (2007) sınıf öğretmeni adayları için, Yıldız (2010) da sınıf öğretmenleri için bir beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirmişlerdir. Literatürde, ana-babalar üzerinde beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirme çalışmasının olmadığı gözlenmiştir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmada; mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan, betimsel ve taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır. Okul tabanlı olarak planlanan bu çalışma, teorik ve uygulama olmak üzere iki aşamadan oluşmuş; ilk aşamada konuyla ilgili literatür taranmış; ikinci aşamada ise, ölçme aracının geliştirilmesine yönelik geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Tablo 1. Çalışma Grubunda Yer Alan Ana-Babalara İlişkin Betimsel Bilgiler

Cinsiyet	Eğitim Durumu							
	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Kadın (Ana)	30	79	19	51	34	58	24	46
Erkek (Baba)	8	21	18	49	25	42	28	54
Toplam	38	100	37	100	59	100	52	100

Geçerlik-güvenirlik çalışması kapsamında alınan ana-babaların çocuklarının 84 (%45)'ü kız ve 102 (%55)'si erkektir. Öğrencilerin 85 (%46)'i 6. sınıfta, 42 (%23)'si 7. sınıfta ve 59 (%31)'u 8. sınıfta, 156 (%84)'sı devlet okullarında ve 30 (%16)'u özel okullarda okumaktadır.

Ölçme Aracının Geliştirilmesi

Ölçme aracının geliştirilmesi aşamasında, çalışma alanındaki ilköğretim okullarından tesadüf olarak belirlenen bazı

Buradan hareketle bu araştırmanın amacı, ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının olumlu olması, spor kültürünün gelecek nesillere aktarımı açısından oldukça önemlidir. Bu bakımdan özellikle bu yöndeki tutumları etkileyen etmenleri belirlemede gerekli olacağı düşüncesinden hareketle 'Ana-Babalar İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği' geliştirilerek kullanıma hazır hale getirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılında, Mersin il merkezindeki ilköğretim okullarında öğrenim gören 6, 7 ve 8.sınıf (ilköğretim ikinci kademe) öğrencilerinin ana-babaları oluşturmaktadır. Çalışma, 186 ana-baba üzerinde gerçekleştirilmiştir. Öğrenci velilerinin 107 (%58)'si anne ve 79 (%42)'u babalardan oluşmaktadır. Çalışma grubunda yer alan ana-babalara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

öğrencilerin velileriyle karşılıklı görüşmeler yapılmış daha sonra 30 öğrencinin velisine 'açık uçlu soru anketi' ile uygulama yapıлып velilerin konu ile ilgili görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Toplanan açık uçlu anket formlarına içerik analiz uygulanarak tutum konusu ile doğrudan ilgili ve ilgili olduğu kabul edilen ham ifadeler oluşturulmuştur. Oluşturulan ham ölçek ifadeleri, 'beden eğitimi ve spor' ve 'ölçme ve değerlendirme' alanındaki öğretim elemanlarının görüş ve değerlendirmelerine sunulup daha önce

başka araştırmacılar tarafından çeşitli konularda hazırlanan tutum ölçeklerindeki ölçek ifadeleriyle kıyaslanmıştır. Tutum ölçeğine ilişkin maddeler yazılırken öncelikle tutum ve tutum ölçülmesine ilişkin literatür taraması yapılmış, tutumun boyutları gibi tutuma ilişkin kuramsal yapıya uygun hususlar dikkate alınmıştır. Burada öncelikle maddelerin kapsam geçerliliğinin sağlanmasına çalışılmıştır. Bu incelemeden sonra, anketin uygulanacağı örnekleme benzer, rastgele belirlenen 10 kişiye anketi bire-bir uygulayıp tepkileri alındıktan sonra ankete son şekli verilmiştir.

“Tutum Ölçeği”, başlangıçta 45 ifadeden oluşmuş, ancak uzman görüşleri, ana-baba dönütleri ve tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğeleri dikkate alınarak ölçekteki madde sayısı 40’a indirilmiştir. Bu ifadelerden 25’i olumlu, 15’i olumsuzdur. Ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilen ölçek, 5’li Likert tipindedir. Olumlu tutum ifadelerinin seçenekleri “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Hiç Katılmıyorum” şeklinde sıralanmış; 5, 4, 3, 2 ve 1 şeklinde puanlanmıştır. Olumsuz ifadelerin seçenekleri ise 1, 2, 3, 4 ve 5 şeklinde ters olarak puanlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları, kapalı zarflara konularak öğrencilere dağıtılmış ve bu yolla ana-babalarına ulaştırılmıştır. Yönergede, araştırmanın amacı ile ilgili gerekli açıklamalar yapılarak veri toplama araçlarının doldurulması hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir. Uygulamada, geri dönüşümü olmayacak formlar, eksik veya

yanlış doldurmalar da dikkate alınarak hedeflenen örneklem sayısı üzerinde anket formu dağıtılmıştır. Veri toplama araçları, ana-babalar tarafından gönüllü olarak doldurularak, geri dönüşümü yine öğrenciler yoluyla sağlanmıştır. Araştırmacı tarafından toplanan anket formları, kontrol edilerek eksik veya yanlış doldurulanlar araştırma dışında tutulmuştur. Daha sonra ana-babalara uygulanan anketlerin geçerli ve kabul edilebilir nitelikte olanları, değerlendirilmek üzere kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Ana-babalardan elde edilen veriler, SPSS 16.0 ve LISREL 8.54 bilgisayar paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin geçerlik ve güvenilirliğine kanıt sağlamak amacıyla yapılan analizler aşağıda sunulmuştur:

- Verilerin faktör analizine uygunluğunu saptamak amacıyla, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testi,
- Faktör yapısını belirlemek amacıyla, döndürülmemiş ve asal eksenlere göre döndürülmüş (Varimax) temel bileşenler analizi,
- Faktör yapısına kanıt sağlamak amacıyla, tutum ölçeği ve alt faktörler arasında korelasyon testi, doğrulayıcı faktör analizi,
- Güvenirlige kanıt sağlamak amacıyla Cronbach Alpha ve Spearman Brown katsayıları,
- Madde geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla madde-toplam test korelasyonları.

BULGULAR

Çalışma kapsamına alınan örneklemin yeterliliğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre KMO (Kaiser-Meyer-Olkin

Measure of Sampling Adequacy) değeri 0.91, Barlett Testi de anlamlı (3839.69) bulunmuştur ($p < 0.001$) (Tablo 2).

Tablo 2. KMO ve Barlett Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Uyum Ölçüsü		0.91
Barlett Küresellik Testi	X ²	3839.69
	Sd	780
	p	0.000

Tutum ölçeğinde bulunan 40 maddeye ilişkin ilk faktör analiz sonuçlarına göre faktör sayısı 9 olarak belirlenmiştir. Daha sonra yapılan analizlerde faktör sayısı 4, madde sayısı da 21 olarak belirlenmiştir. Bu maddelerden 13'ü olumlu, 8'i olumsuzdur. Aşağıdaki tabloda tutum ölçeğine ait faktör analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 3. Tutum Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Madde No	Faktör Ortak Varyansı	Faktör-1 Yük Değeri	Döndürme Sonrası Yük Değeri			
			Faktör-1	Faktör-2	Faktör-3	Faktör-4
13	0.707	0.715	0.804			
19	0.691	0.773	0.767			
39	0.602	0.676	0.742			
20	0.608	0.719	0.726			
21	0.577	0.671	0.721			
10	0.574	0.629	0.721			
27	0.591	0.709	0.692			
24	0.583	0.611	0.691			
16	0.620	0.433		0.768		
29	0.551	0.390		0.724		
15	0.656	0.571		0.714		
5	0.552	0.579		0.633		
7	0.504	0.595		0.543		
12	0.675	0.430			0.806	
8	0.597	0.491			0.718	
6	0.602	0.431			0.713	
14	0.550	0.663			0.557	
25	0.690	0.516				0.801
40	0.565	0.500				0.688
23	0.521	0.556				0.637
31	0.598	0.645				0.586

Faktör döndürme sonrasında, ölçeğin birinci faktörünün 8, ikinci faktörünün 5, üçüncü faktörünün 4 ve dördüncü faktörünün de 4 maddeden oluştuğu belirlenmiştir. Birinci faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değerleri 0.691-0.804 arasında değişmektedir. Aynı değerler, ikinci faktörde yer alan maddeler için 0.543-0.768;

üçüncü faktörde yer alan maddeler için 0.557-0.806 ve dördüncü faktörde yer alan maddeler için 0.586-0.801 arasındadır.

Aşağıdaki tabloda tutum ölçeğini oluşturan dört faktöre ilişkin özdeğerler, varyans yüzdeleri ve toplam varyans yüzdelerine ait sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 4. Tutum Ölçeği Faktör Yapısı

Faktör	Özdeğer	Varyans Yüzdesi (%)	Toplam Varyans Yüzdesi (%)
1	7.46	35.50	35.50
2	2.16	10.28	45.78
3	1.59	7.56	53.34
4	1.41	6.71	60.05

Tablo 4 incelendiğinde önemli olarak belirlenen faktörlerden birincisinin, ölçeğe ilişkin toplam varyansın %35.50'sini, ikinci faktörün %10.28'ini, üçüncü faktörün %7.56'sını ve dördüncü faktörün de %6.71'ini açıkladığı görülmektedir. Dört faktörün açıkladıkları toplam varyans ise %60.05'dir. Tutum ölçeği alt faktörleri ve faktörlerde yer alan maddeler Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5. Ölçek Alt Faktörleri ve İlgili Maddeleri

Faktör	Madde No	Maddeler
Faktör 1	13	Beden eğitimi dersi, çocukları yormaktan başka bir işe yaramaz.
	19	Beden eğitimi dersleri bana çok anlamsız geliyor.
	39	Beden eğitimi dersleri saçmalıklardan başka bir şey değil.
	20	Bence, beden eğitimi dersleri olmasa da olur.
	21	Beden eğitimi dersleri çocuğuma ne kazandıracak ki?
	10	Beden eğitimi derslerinin çocuğuma hiçbir yararı yoktur.
	27	Elimde olsa çocuğumun beden eğitimi dersine girmesini engellerim.
	24	Beden eğitimi derslerinin boşa geçirilmiş zaman olduğunu düşünüyorum.
Faktör 2	16	Beden eğitimi dersleri, çocuğumun kendisini ifade edebileceği en uygun derstir.
	29	Çocuğumun okulda, kendini özgür hissedeceği en uygun ortam beden eğitimi dersleridir.
	15	Beden eğitimi dersi, çocuğumu okula daha çok bağlar.
	5	Çocuğumun diğer çocuklarla kaynaşması için en uygun ortam, beden eğitimi dersidir.
7	Çocuğumun güven duygusu, beden eğitimi derslerinde daha çok gelişir.	
Faktör 3	12	Çocuğumla beden eğitimi dersi üzerine konuşurum.
	8	Çocuğumu, beden eğitimi dersi aktivitelerine katılması yönünde cesaretlendiririm.
	6	Çocuğumu, beden eğitimi dersinin önemi konusunda bilgilendiririm.
	14	Çocuğumun beden eğitimi dersi aktivitelerine katılmasından mutluluk duyuyorum.
Faktör 4	25	Beden eğitimi dersleri, en az diğer dersler kadar önemlidir.
	40	Beden eğitimi dersini diğer derslerden ayrı tutmam.
	23	Beden eğitimi dersini asla küçümsemem.
	31	Çocuğumun beden eğitimi dersi ile ilgili ihtiyaçları, benim için önemlidir.

Tutum ölçeğinden elde edilen puanlarla alt faktörlere ait puanlar arasındaki korelasyon katsayıları 0.01 düzeyinde anlamlı korelasyonlar 0.40 ile 0.84 arasında bulunmuştur (Tablo 6).

Tablo 6. Tutum Ölçeği ve Alt Faktörler Arasındaki Korelasyonlar

	Ölçek	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
Faktör 1	0.84*			
Faktör 2	0.75*	0.41*		
Faktör 3	0.68*	0.40*	0.44*	
Faktör 4	0.73*	0.51*	0.45*	0.41*

* p<0,01

Açımlayıcı faktör analizi elde edilen yapı, doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. İkinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Root Mean Square Residuals (RMR),

Standardized Root Mean Square Residuals (SRMR), Comparative Fit Index (CFI), Goodness of Fit Index (GFI), Adjusted Normed Fit Index (AGFI), Normed Fit Index (NFI) ve Non-Normed Fit Index (NNFI) uyum değerleri Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Tutum Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

X ²	sd	X ² /sd	RMSEA	RMR	SRMR	CFI	GFI	AGFI	NFI	NNFI
309.51	185	1.67	0.06	0.06	0.06	0.97	0.86	0.83	0.93	0.97

Ölçekteki 21 madde için Cronbach Alpha 0.90, Spearman Brown iki yarı test korelasyon katsayısı da ölçeğin tümü için 0.76'dır (Tablo 8).

Tablo 8. Tutum Ölçeği Güvenirlilik Analizi Sonuçları

	Cronbach Alpha	Spearman Brown
Ölçek	0.90	0.76
Faktör 1	0.90	0.87
Faktör 2	0.79	0.74
Faktör 3	0.75	0.77
Faktör 4	0.74	0.77

Aşağıdaki tabloda tutum ölçeğini oluşturan maddelere ilişkin ortalama, standart sapma, madde-toplam

korelasyonu ve madde silindiğinde güvenilirlik katsayısına ait sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 9. Madde-Toplam Test Korelasyon Sonuçları

Madde No	\bar{x}	Ss	Madde Toplam Korelasyonu	Madde Silindiğinde Cronbach Alpha
13	4.34	0.90	0.62	0.89
19	4.29	0.86	0.69	0.89
39	4.56	0.82	0.59	0.89
20	4.26	0.92	0.63	0.89
21	4.20	0.93	0.59	0.89
10	4.52	0.78	0.54	0.90
27	4.42	0.82	0.63	0.89
24	4.14	1.02	0.51	0.90
16	3.49	1.10	0.41	0.90
29	3.81	1.06	0.36	0.90
15	3.88	1.08	0.55	0.89
5	3.83	1.00	0.55	0.89
7	3.98	1.00	0.56	0.89
12	3.77	0.97	0.39	0.90
8	4.09	0.93	0.45	0.90
6	3.68	1.09	0.41	0.90
14	4.27	0.73	0.62	0.89
25	3.82	0.98	0.47	0.90
40	3.94	1.03	0.45	0.90
23	4.27	0.72	0.50	0.90
31	4.15	0.71	0.61	0.89

Tablo 9 incelendiğinde madde-toplam test korelasyonlarının 0.36-0.69 arasında değiştiği ve maddelerin her birinin ölçekten atıldığı taktirde güvenilirlik katsayısını (Cronbach Alpha) azaltmadığı görülmektedir.

Ölçekten elde edilecek toplam puanlar 21 ile 105 arasında değişmektedir. Her bir faktör için alınabilecek minimum ve

maksimum puanlar sırasıyla birinci faktörde 8-40, ikinci faktörde 5-25, üçüncü faktörde 4-20 ve dördüncü faktörde 4-20 şeklindedir. Bu çalışma kapsamında ölçekten alınan en yüksek toplam puan 105, en düşük toplam puan ise 47'dir. Tutum ölçeği çalışmasında puan ortalaması 85.70 ve standart sapma 11.32 olarak bulunmuştur.

TARTIŞMA

Çalışma kapsamına alınan örneklem yeterliliğini belirlemek amacıyla yapılan analizler sonucunda; KMO 0.91, Barlett testi sonucu anlamlı bulunmuştur ($X^2=3839.69$; $p<0.001$). Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity Testi, verilerin faktör analizi için uygunluğunu belirlemek amacıyla kullanılır. KMO'nun 0.60'dan yüksek ve Barlett testinin anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2004). KMO değerinin 1'e yaklaştıkça mükemmel, 0.50'nin altında ise kabul edilemez (0.90'larda mükemmel, 0.80'lerde çok iyi, 0.70'lerde ve 0.60'larda vasat, 0.50'lerde kötü) olduğu belirtilmektedir (Tavşancıl, 2002). Faktör analizinde ayrıca evrendeki dağılımın normal olması gerekmektedir. Verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiği Barlett testi ile sınımlanmaktadır. Bu test sonucunda elde edilen *chi-square* test istatistiğinin anlamlı çıkması, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğinin göstergesidir (Çapri ve Kan, 2006). Test sonuçları verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla yapılan analizler sonucunda; dört faktörün ölçeğe ilişkin birlikte açıkladığı ortak varyansın %60.05, ölçeği oluşturan maddelere ilişkin faktör yüklerinin 0.543-0.806 arasında, tutum ölçeğinden elde edilen puanlarla alt faktörlere ait puanlar arasındaki korelasyonların da 0.40-0.84 arasında olduğu görülmektedir. Maddelerin ortak faktör varyanslarının 1'e yakın ya da 0.66'nın üzerinde olması iyi bir çözümdür,

ancak uygulamada bunu karşılamak genellikle zordur. Ortak faktör varyanslarının yüksek olmasının, modele ilişkin açıklanan toplam varyansı artıracağı dikkate alınmalıdır (Büyüköztürk, 2004). Bu değerler 0.50'nin üzerinde ise bulunan faktör sayısının yeterli olduğuna karar verilebilir (Bayram, 2004). Verileri en uygun şekilde temsil edecek faktör sayısı, her faktör tarafından açıklanan toplam varyans yüzdesi ile belirlenir. Toplam varyans, her değişkenin varyansının toplamıdır.

Modele alınacak faktör sayısı, öz değerleri birden büyük olan faktörlerin sayısı kadardır (Balci, 1995; Turgut ve Baykul, 1992). Maddelerin yer aldıkları faktördeki yük değerlerinin 0.45 ya da daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüttür. Ancak uygulamada az sayıda madde için bu sınır değer, 0.30'a kadar indirilebilir. Bir faktörle yüksek düzeyde ilişki veren maddelerin oluşturduğu bir küme var ise bu bulgu, o maddelerin birlikte bir kavram-yapıyı-faktörü ölçtüğü anlamına gelir (Büyüköztürk, 2004). Analize dâhil değişkenlerle ilgili toplam varyansın 2/3'ünün kapsadığı faktör sayısı, önemli faktör sayısı olarak değerlendirilir. Özellikle sosyal bilim uygulamalarında bu değere ulaşmak zor olduğu için tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın en az %30, çok faktörlü ölçeklerde ise daha fazla olması beklenir (Bayram, 2004). Öz değer, hem faktörlerce açıklanan varyansı hesaplamada hem de önemli faktör sayısına karar vermede dikkate alınan bir katsayıdır. Faktör analizinde başlangıçta, genel olarak öz değeri 1 ya da 1'den büyük olan faktörler önemli faktörler olarak alınır (Büyüköztürk, 2004). Elde edilen bulgular,

ölçeğin tatmin edici düzeyde geçerli bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Tutum ölçeğinin faktör yapısına kanıt sağlamak amacıyla yapılan ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucunda; $\chi^2/sd=1.67$, RMSEA=0.06, RMR=0.06, SRMR=0.06, CFI=0.97, GFI=0.86, AGFI=0.83, NFI=0.93 ve NNFI=0.97 değerleri elde edilmiştir. χ^2/sd , oranının 2'nin altında olması model ile veriler arasında mükemmel bir uyum olduğunu göstermektedir (Tabachnick ve Fidel, 2001; Schermelleh-Engel ve Moosbrugger, 2003). RMSEA'nın 0.06'ya eşit ve küçük, RMR ve SRMR'nin 0.08'e eşit ve küçük olması iyi uyum (Hu ve Bentler, 1999), CFI'nin 0.95'e eşit ve büyük olması mükemmel uyum (Sümer, 2000), GFI'nin 0.90'a eşit ve büyük, AGFI'nin 0.85'e eşit ve büyük olması kabul edilebilir uyum (Schermelleh-Engel ve Moosbrugger, 2003), NFI'nin 0.90'a eşit ve büyük olması iyi uyum (Sümer, 2000; Schermelleh-Engel ve Moosbrugger, 2003; Tabachnick ve Fidel, 2001) ve NNFI'nin da 0.95 ve üzerinde olması mükemmel uyuma işaret etmektedir (Hu ve Bentler, 1999; Sümer, 2000). GFI ve AGFI dışındaki tüm uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu görülmektedir. GFI ve AGFI indeksleri, örneklem büyüklüğüne çok duyarlı olduğu için büyük örneklerde daha uygun değerler vermektedir (Sümer, 2000; Schumacher ve Lomax, 1996; Tabachnick ve Fidel, 2001). Bununla birlikte Marsh ve Balla (1992) ve Frias ve Dixon (2005), GFI'nin 0.85 ve üzerinde olmasını model- veri uyumu için yeterli kabul etmektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen bulgular, açıklayıcı faktör analizi sonucu elde edilen faktör yapısının doğrulandığını göstermektedir.

Ölçeği oluşturacak maddeler ve ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçek ve alt faktörler için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının 0.74-0.90, Spearman Brown iki yarı test korelasyon katsayısının 0.76-0.87, madde-toplam test korelasyonlarının da 0.36-0.69 arasında değiştiği ve maddelerin her birinin ölçekten atıldığı takdirde güvenilirlik katsayısını (Cronbach Alpha)

azaltmadığı görülmektedir. Cronbach Alpha, ölçeğin güvenilirliği belirlenirken, ölçeğin tümü ve her bir alt ölçek için iç tutarlılık anlamında kullanılan bir güvenilirlik katsayısı hesaplama biçimidir (Gömlüksiz, 2004). İki yarı test güvenilirliği ise, testin maddelerinin tek-çift, ilkyarı-sonyarı veya yansız olarak iki eş yarıya ayrılarak testin iki yarısı arasındaki ilişkiden hareketle Spearman Brown formülü kullanılarak testin tamamı için hesaplanan korelasyon katsayısı ile açıklanır. Testi yarılama yöntemi olarak da bilinen iki yarı test güvenilirliği, elde edilen test puanları arasındaki tutarlılığı gösterir (Büyüköztürk, 2004). Hesaplanan güvenilirlik katsayısının 0.70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görünmektedir (Büyüköztürk, 2004; Carter, 1997). Madde-toplam puan korelasyonu, test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklar. Madde-toplam korelasyonunun pozitif ve yüksek olması, maddelerin benzer davranışları örneklediğini ve testin iç tutarlılığının yüksek olduğunu gösterir. Madde-toplam korelasyon katsayılarının, testin toplanabilirlik özelliğini bozduğu için negatif olmaması ve en az 0.20 olması öngörülmektedir (Büyüköztürk, 2004; Özdamar, 1999). Güvenirlik analizi sonucunda elde edilen bulgular, ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda tutum ölçeğinin kullanılabilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir. Ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla hazırlanan ölçeğin yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucu elde edilen bulgular, 21 madde ve 4 alt faktörden oluşan ölçeğin ana-babalar üzerinde geçerli ve güvenilir bir biçimde kullanılabileceğini göstermektedir.

Ölçekte yer alan maddelerin sekizi birinci faktörde, beşi ikinci faktörde, dördü üçüncü faktörde ve dördü de dördüncü faktörde toplanmıştır. Faktörlere, maddelerin içerikleri dikkate alınarak isim vermeye çalışılmıştır. I.Faktörde yer alan

maddelerin tümü beden eğitimi dersinin nasıl algılandığıyla ilgili olduğundan bu faktöre “algısal boyut” ismi verilmiştir. II.Faktörde yer alan maddeler beden eğitimi dersinin işlevleri ile ilgili olduğundan bu faktöre “işlevsel boyut”, III.Faktörde yer alan maddeler beden eğitimi dersine katılımı destekleme ile ilgili olduğundan bu faktöre “destek boyutu” ve IV.Faktörde yer alan maddeler beden eğitimi dersinin önemi ile ilgili olduğundan bu faktöre de “önem boyutu” ismi verilmiştir. I.Faktöre “Beden eğitimi bana çok anlamsız geliyor.”, II.Faktöre “Çocuğumun güven duygusu, beden eğitimi derslerinde daha çok gelişir.”, III.Faktöre “Çocuğumu, beden eğitimi dersi aktivitelerine katılması yönünde cesaretlendiririm.” ve IV.Faktöre de “Beden eğitimi dersi, en az diğer dersler kadar önemlidir.” ifadeleri örnek olarak verilebilir.

Geliştirilen ölçek aynı zamanda tek faktörlüdür. Başka bir deyişle, maddelerin döndürülme öncesindeki Faktör 1 yük değerlerinin (0.390-0.773) ve tek başına açıkladığı varyansın (%35.50) yüksek olması ölçeğin genel bir faktöre de sahip

olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, ölçeğin, dört faktörlü olarak kullanılmasının yanı sıra tek faktörlü de kullanılması uygun görülmektedir.

Bundan sonra yapılacak çalışmalarda ölçeğin ilköğretim I.kademe ve lise öğrencilerinin ebeveynleri gibi farklı ebeveyn grupları üzerinde uygulanmasının, ölçeğin geçerliği ve güvenilirliğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Anababaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının tespit edilmesi ile geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımıza spor yapma alışkanlığının kazandırılmasına ve ailelerin spora yönlendirme konusundaki rolüne ilişkin politika ve planlamalara temel olabilecek verileri ortaya koyarak, yeni projelere ve hizmetlere yön vermek mümkün olacaktır. Araştırmmanın ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, federasyonlar ve kulüplerdeki; sporu topluma yaygınlaştırma ve genç nesiller üzerinde spor kültürü oluşturmada etkili olabilecek sorumlu ve ilgili kişilere yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Alpman C., Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1972.
2. Balcı A., Sosyal Bilimlerde Araştırma, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 1995.
3. Baxter-Jones A.D. ve Maffulli N., “Parental Influence on Sport Participation in Elite Young Athletes” J. Sports Med. Phys. Fitness. 43(2). pp. 250-255, 2003;
4. Bayram N., Sosyal Bilimlerde SPSS İle Veri Analizi, Ezgi Kitabevi, Bursa, 2004.
5. Brustad R.J., “Parental and Psychological Influences on Children’s Attraction to Physical Activity” Pediatric Exercise Science. 5. pp. 210-213,1993.
6. Büyükoztürk Ş., Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2004.
7. Carter C.D., Doing Quantative Psychological Research: From Design to Report, Psychology Pres Ltd., UK, 1997.
8. Cheffers J.T.F. ve ark., “The Development of An Elementary Physical Education Attitude Scale” Physical Educator. 33. pp. 30-33, 1976.
9. Cohen C. “Influence of Parental Beliefs on Attitudes and Exercise Levels in Middle School Children”. <http://dscholarship.lib.fsu.edu/undergrad/131>. Erişim Tarihi: 30 Ağustos 2005.
10. Çapri, B. ve Kan, A., “Öğretmen Kişilerarası Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2(1). pp. 48-61, 2006.
11. Demirhan G. ve Altay F., “Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları Ölçeği II” Spor Bilimleri Dergisi. 10(2). pp. 9-20, 2001.
12. Demura S.N.C., “A Study of General Attitudes of Femela College Student’s towards Physical Education Practice: Construction of A Questionnaire of General Attitudes” Bulletin of the Faculty of Education. Kanazawa University. Educational Science. 40. pp. 247-257, 1991.
13. Erkuş A., Psikometri Üzerine Yazılar, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara, 2003.
14. Frias C.M. ve Dixon R.A., “Confirmatory Factor Structure and Measurement Invariance of the Memory Compensation Questionnaire”, Psychol Assess. 17(2). pp. 168-178, 2005.
15. Gökmen H., Gençlerin Gelişmelerinde Beden Eğitiminin Rolü (Fiziksel Psikolojik ve Sosyal Gelişimde), Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği Yayınları Öğretim Dizisi, Ankara, 1988.
16. Gömlüksiz M.N., “Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Bir Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 14(2). 2004.
17. Güllü M. ve Güçlü M., “Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi” Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 3(2). pp. 138-151, 2009.
18. Güven Ö. ve Öncü E. “Beden Eğitimi ve Spora Katılımda Aile Faktörü” Aile ve Toplum Dergisi. 3(10). pp. 81-90, 2006.
19. Haris K.W., Parental Expectations of High School Interscholastic Athletic Activities. Unpublished Doctoral Thesis. Virginia State University, 1999.
20. Hendley K.L., Parental Involvement in Youth Sports. Unpublished Master Thesis. North Carolina State Üniversitesi, 2004.

21. Hergüner G., "Çocuğun Spora Yönelmesinde Ailenin Rolü ve Önemi" Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 6. 1991.
22. Hoyle R.H. ve Leff S.S., "The Role of Parental Involvement in Youth Sport Participation and Performance" Adolescence. 1997.
23. Hu L. ve Bentler P.M., "Cutoff Criteria for Fit Indexes in Covariance Structure Analysis: Conventional Criteria Versus New Alternatives", Structural Equation Modeling. 6. pp. 1-55, 1999.
24. İnceoğlu M., Tutum Algı İletişim, V Yayınları, Ankara, 1993.
25. Kılıçgil E., "Ailelerin Çocuklarını Yaz Futbol Okullarına Gönderme Nedenleri, Beklentileri ve Sosyo-Ekonomik Durumları" Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi. pp. 214-221, 10-11 Ekim 2003.
26. Kut S. ve Koşar N., Aile ve Çevre Sorunlarının Gencin Kişiliğine Etkisi, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, 1998.
27. Kuntay E. Çocuk ve Gençlerde Davranış Bozukluğunu Düzeltici Önlem Olarak Spor. Erdemli A, editör. Spor Ahlakı ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar. İstanbul: Meva Matbaacılık; 1991.
28. Larson C.A.. Curriculum Foundation and Standarts for Physical Education, Englewood Cliffs, New Jersey, 1970.
29. Marsh H.W. ve Balla J., "Goodness of Fit Confirmatory Factor Analysis: The Effects of Sample Size and Model Parsimony", 1992. <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED349316.pdf>, Erişim Tarihi: 15 Şubat 2011.
30. Martens F.L., "A Scale for Measuring Attitude toward Physical Education in the Elementary School" The Journal of Experimental Education. 47(3). pp. 239-247, 1979.
31. McPherson, B.D. ve ark., The Social Significance of Sport, Human Kinetics Publisher, Champaign, 1986.
32. Öncü E. ve Cihan H., "Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması" 4.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 9-11 Kasım 2007.
33. Özdamar K., Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi I, 2.Baskı, Kaan Kitabevi, Eskişehir, 1999.
34. Özer D. ve Aktop A., "İlköğretim Öğrencileri İçin Hazırlanmış Bir Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Adaptasyonu" Spor Bilimleri Dergisi. 14(2). pp. 67-82, 2003.
35. Özsandıkçı K., Yüzme Sporuna Katılımda Ailenin Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 2010.
36. Öztürk F., Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Bağırgan Yayımevi, Ankara, 1998.
37. Pehlivan Z., "Beden Eğitimi Dersi İçin Tutum Ölçeği Geliştirme" 5.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 5-7 Kasım 1998.
38. Schermelleh-Engel K. ve Moosbrugger H., "Evaluating the Fit of Structural Equation Models: Test of Significance and Descriptive Goodness-of-Fit Measures", Methods of Psychological Research Online. 8(2). pp. 23-74, 2003.
39. Schumacker R.E. ve Lomax R.G., A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling, 1th Edition, Lawrence Erlbaum Associates, Inc., NJ, 1996.
40. Sheehy D.A., "Parents' Perceptions of Their Child's 5th Grade Physical Education Program" Physical Educator. 63(1). pp. 30-37, 2006.
41. Sherif M. ve Sherif C.W., Sosyal Psikolojiye Giriş II (Çev: M. Atakay ve A. Yılmaz), Sosyal Yayınlar, İstanbul, 1996.
42. Sherrill C. ve Toulmin M., "A Children's Attitude Inventory toward Physical Education" Unpublished Manuscript. Texas Woman's University. Denton, 1977.
43. Stewart M.J. ve Gren S.R., "Parental Attitudes toward Physical Education" Physical Educator. 44(3). pp. 344-348, 1987.
44. Sümer N., "Yapısal Eşitlik Modelleri", Türk Psikoloji Yazıları. 3(6). pp. 49-74, 2000.
45. Tabachnick B.G. ve Fidell L.S., Using Multivariate Statistics, 4th Edition, Allyn and Bacon, Inc., MA, 2001.
46. Tamer K., Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1987.
47. Tavşancıl E., Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi, 1.Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2002.
48. Turgut M.F. ve Baykul Y., Ölçekleme Teknikleri, ÖSYM Yayınları, Ankara, 1992.
49. Üzümlü H. ve Mirzeoğlu N., "İnanç ve Tutumlarda Sporun Yeri ve Önemi" Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi. pp. 491-497, 10-11 Ekim 2003.
50. Varış F., Eğitim Bilimine Giriş, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara, 1990.
51. Yıldız Ö., Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ve Karşılaştıkları Problemler. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. 2010.